

Livets väg

nr 42

Jesus sa: Jag är vägen, sanningen och livet. Ingen kommer till Fadern utom genom mig (Joh. 14:6).

Vägen genom Bibeln (20)

Efter uttåget ur Egypten förde Mose folket till Sinai berg. Vi har tidigare läst om hur folket klagade över många olika saker. Istället för att vara tacksamma över Guds underbara räddning från förtrycket i Egypten var de nu missnöjda med ökenlivet och svårigheterna att få mat och dryck. Men Gud gav dem manna från himlen och vaktlar att äta och han gav dem också vatten ur klippan. Det kom amalekiter och anföll dem, men när Mose bad för folket blev fienderna besegrade. Sedan gav Gud stöd och hjälp genom att Mose svärfar Jetro kom på besök och hade med sig Mose hustru Sippora och barnen. Jetro gav Mose goda råd hur han skulle döma folket med hjälp av goda rådgivare.

Två höjdpunkter

Andra Mosebok har två ”höjdpunkter” i sina berättelser. Den allra största och viktigaste händelsen är förstas räddningen ur Egypten som skedde i kraft av påskalammet blod, vilket var en förebild för att Kristus, Guds lamm, frälsar oss från alla synder och för oss ut ur djävulens rike. Liksom folket fick gå genom Röda havets vatten och bli räddade undan Faraos vatten blir vi genom dopets vatten frälsta från synden, döden och djävulen.

Den andra höjdpunkten som vi nu kommer till är hur Gud gav folket lagen,

tio Guds bud, på Sinai berg. Lagen heter på hebreiska Torah, vilket också betyder lära, undervisning. När det t.ex. står att ”Herrens lag är utan brist” syftar ordet lag på hela Guds ord. Men annars används ordet ”lag” som motsatsen till ”evangelium”. *Lagen* betecknar då allt som Gud befäller oss att göra eller allt som vi inte skall göra, medan *evangelium* betecknar det glada budskapet om allt vad Gud har gjort och gör för vår frälsning genom Kristus.

När vi i Moseböckerna möter Guds lag är det framför allt i betydelsen Guds befallningar till oss om vad vi skall göra eller inte göra.

Läran om lagen är en grundläggande lära i Skriften. Vi skall därför i några kommande nummer av *Livets väg* behandla lagen ingående.

Folket kommer till Sinai

I texten står det: På den dag då den tredje månaden började efter Israels barns uttåg ur Egyptens land kom de till Sinai öken. De bröt nämligen upp från Refidim och kom till Sinai öken och slog läger i öknen. Israel slog läger där mitt emot berget, och Mose steg upp till Gud. Då ropade Herren till honom uppifrån berget: ”Så ska du säga till Jakobs hus, så ska du förkunna för Israels barn (Ex. 19:1-3).

Två saker är här helt avgörande. Det första är att Gud själv talar. Hur detta gick till vet vi inte. Det kan ha varit så att Mose hörde en klar och tydlig röst från himlen eller möjligen att han hörde denna röst i sitt inre, vilket dock är mindre troligt. Det kan också ha varit så att en ängel visade sig och frambar budskapet från Gud. Vi

Livets väg

Evangeliskt-lutherskt kyrkblad

Nr 42, 2 dec 2022

Red. kyrkoherde Sten Rydh

behöver inte närmare spekulera över detta utan nöjer oss med att konstatera att bibeltexten här klart säger att *Herren ropade till Moses* uppifrån berget. Det är ett stort Guds under att Gud på detta sätt talade direkt till Mose.

Det andra är att Mose var kallad av Gud att vara en profet. Gud hade genom sin Ande helgat hela folket, men alla hade inte uppdraget att vara profeter och lärare. Detta läser vi tydligt om i fjärde Mosebok när folket gjorde uppror mot Mose och Aron. Folket menade att eftersom de alla utgjorde Guds folk var det fel av Mose att göra anspråk på att endast han skulle vara ledare och att bara Aron och hans söner skulle vara präster. Det står:

Tvåhundrafemtio män av Israels barn följde dem, furstar i församlingen, utvalda från folkförsamlingen, ansedda män. De samlade sig mot Mose och Aron och sade till dem: ”Nu får det vara nog! Hela församlingen är helig, allesammans, och Herren är mitt ibland dem. Varför upphöjer ni er över Herrens församling?” (4 Mos. 16:2f).

Allmänt och särskilt prästadöme

Gud straffade folket strängt för detta uppror. Detta visar också att det i Guds församling både finns ett allmänt prästadöme som gäller alla kristna och ett särskilt ämbete. Alla kristna är helgade genom tron men inte alla är ledare och biskopar. Petrus skriver med citat från GT:

Och låt er själva som levande stenar byggas upp till ett andligt hus, ett heligt prästerskap som ska bära fram andliga offer som Gud tar emot med glädje genom Jesus Kristus. Det står ju i Skriften: Se, jag lägger i Sion en utvald, dyrbar hörnsten, och den som tror på den ska aldrig komma på skam (1 Petr. 2:5).

Alla troende är alltså präster i det allmänna prästadömet, precis som alla i

hela Israels folk var helgade.

Men det finns också ett särskilt prästadöme och särskilt kallade ledare i Guds folk. I GT fanns det både präster, profeter, domare och kungar, vilka var kallade att vara ledare för folket. Mose var en profet som både predikade och ledde folket. Hans bror Aron var överstepräst, kallad att tillsammans med sina söner förrätta offren och bedja för folket. Domarna och kungarna fick också en särskild, gudomlig kallelse att leda folket och försvara det mot yttre fiender.

Även i NT finns det ett särskilt präst- eller predikoämbete. De som skall predika och förvalta sakramenten kallas av Gud genom kyrkan. Detta är verkligen en gudomlig kallelse. Paulus skriver:

Och han gav några till apostlar, andra till profeter, andra till evangelister och andra till herdar och lärare, för att utrusta de heliga till att fullgöra sin tjänst att bygga upp Kristi kropp (Ef. 4:11f).

Det finns alltså en klar parallell mellan Guds tal till Mose och hans särskilda ämbete och Guds tal till oss i nya förbundet och prästämbetet i den kristna kyrkan. Skillnaden är att Gud talade *direkt* till Mose och profeterna men att vi endast får Guds ord *indirekt* genom det skrivna ordet i Bibelns böcker. Men de som nu predikar är skyldiga att endast predika vad som står skrivet i Bibeln. Det ges inga nya uppenbarelser. Svärmiska rörelser menar att Gud fortsätter att ge nya budskap. Men det är en falsk undervisning.

En annan skillnad är att Mose och profeterna i det gamla förbundet predikade och undervisade om den *kommande* Messias, men att vi i nya förbundet får läsa och höra om att Kristus nu en gång för alla *har kommit*. Han möter oss nu som den korsfäste och uppståndne Herren och Frälsaren i ordet och sakramenten.

Mose talar till folket

Vår text fortsätter:

När Mose återvände kallade han samman de äldste bland folket och lade fram för dem allt som Herren hade befallt honom. Allt folket svarade med en mun: ”Allt som Herren har sagt vill vi göra.” Mose gick då tillbaka till Herren med folkets svar. Och Herren sade till Mose: ”Se, jag ska komma till dig i ett tjockt moln, för att folket ska höra när jag talar med dig och sedan för alltid tro på dig.” Mose framförde folkets svar till Herren. Då sade Herren till Mose: ”Gå till folket och helga dem i dag och i morgon och låt dem tvätta sina kläder. De ska hålla sig beredda till i övermorgon, för då ska Herren stiga ner på Sinai berg inför allt folkets ögon” (Ex. 19:7-11).

Som en rätt Guds profet lyssnar Mose först till allt vad Gud säger och förkunnar det sedan för folket. Så skall också prästerna i nya testamentet göra. Den som bär fram egna tankar och idéer är falska lärare.

Exkurs: Ekumenismen idag

Detta är ett stort problem i vårt tids kyrkor. Inom den världsomfattande s.k. ”ekumeniska rörelsen” har man slutat att på allvar tillämpa Mose bibliska princip. Man försöker ena alla kyrkor utifrån en minsta gemensam nämnare som är så liten att alla ska kunna delta. Så menar man att ”splittringen” skall övervinnas. Men i själva verket innebär den ekumeniska rörelsen i sig en allvarlig ”splittring” bort från Guds ord och Guds rätta kyrka och församling. Aposteln Petrus skriver:

Om någon talar ska han tala i enlighet med Guds ord (1 Petr. 4:11).

Och aposteln Paulus skriver:

Om någon ger er ett annat evangelium än det ni har tagit emot, så ska han vara under förbannelse (Gal. 1:9).

Tyvärr har också många konservativa teologer lockats av tanken på en ekumenisk gemenskap, där olika läror skall få plats, sida vid sida. Även den framstående och mycket fromme biskop *Bo Giertz* (1905-98) menade att kyrkan måste vara öppen för samverkan mellan olika trosuppfattningar. I sin kända bok *Kristi kyrka* skriver han:

”Att det i en och samma stad finns en rad olika samfund med olika sakramentsförvaltning, olika lära och kanske inbördes konkurrens och ömsesidigt fördömande, det står i oförsonlig motsättning till allt vad Nya Testamentet har att säga om enheten i Kristi kropp. Ha vi en gång gripits av den bibliska synen, måste kristenhetens fulla återförening framstå för oss som Guds krav och en kristen plikt. Så länge vi äro splittrade, blöder Kristi kropp, och vi veta icke vilken dag den förblöder. Vi måste bedja Gud förlåta oss vår samfundsegoism och vårt ingrodda trångsinne. Vi måste bedja att vi åtminstone icke bli skuld till ytterligare splittring, att Kristi kropp åtminstone icke för vår skull skall bli ännu värre sargad än den redan är. Vi måste också bedja Gud övervinna vår klenro och göra oss lydiga inför varje möjlighet till återförening.” (*Kristi kyrka*, 3 uppl. Uppsala 1946, s. 62).

Detta låter mycket fromt och bibliskt. Men biskopen gör här ett allvarligt misstag, som leder till helt felaktiga och obibliska slutsatser. Han skiljer inte mellan *syndig splittring* som Gud förbjuder och den *nödvändiga splittring* som Gud befäller, nämligen att vi skall dra oss ifrån alla som förkunnar en falsk lära. Om t.ex. ett samfund förnekar att barndopet är bibliskt lär de falskt, och vi är som bibeltroende kristna i detta fall skyldiga att inte ha någon som helst kyrklig gemenskap med detta samfund.

Det är de som framför obibliska läror i sina kyrkor och samfund som splittrar och

leder sina åhörare bort från Guds ord. Så länge det finns sådana falska lärare – och enligt Skriften kommer detta tillstånd att vara så länge världen består, intill den yttersta dagen – måste trogna kristna bekännare skilja sig från villolärare och inte låta dem vara kvar inom den rättrogna kyrkan.

Här vill jag framhålla att biskop Giertz i sina böcker i regel fört fram en sund och riktig undervisning om lag och evangelium. Men beträffande synen på kyrkan och ekumeniken lärde han inte rätt. Han menade att det i urkyrkan på apostlarnas tid fanns större läromässiga skillnader än mellan dagens katoliker och pingstväner! Med den motiveringen borde vi därför tillåta att det även nu skall finnas utrymme för olika läror inom en och samma kyrka.

Som biskop i Svenska kyrkan kämpade Giertz mot läran om kvinnliga präster. Detta var en god sak eftersom Bibeln klart och tydligt lär att kvinnor inte får vara präster i Guds kyrka (1 Tim. 2:12, 1 Kor. 14:34). Men genom sitt exempel och sin felaktiga rådgivning lärde Giertz att man ändå kan stanna kvar inom en kyrka som tillåter kvinnliga präster och annan villfarelse. Därmed öppnade han dörrarna för den villfarelse han själv bekämpade. Många konservativa teologer har och har haft samma inställning som Giertz. Man vill predika och undervisa i enlighet med Bibeln och bekännelsen. Detta är rätt och riktigt och nödvändigt. Men sedan är man inte beredd att följa Bibelns befallningar om att utesluta dem som lär falskt ur kyrkan. Man till och med berömmar sig av att han en ”öppen folkkyrka”.

Motiveringen är alltså att det i urkyrkan skulle funnits plats för vitt skilda lärouttåg. Giertz skriver:

”Avståndet mellan en gammaltroende judekristen i Jerusalem och en nyomvänd grekisk slav i Korint var säkert större, än

den naturliga distansen ter sig i dag mellan en pingstvän och en romersk katolik. Men trots dessa våldsamma spänningar bevarades enheten. Den vilade på en helig förpliktelse” (a.a. s. 61).

I klartext säger alltså biskopen: De läromässiga skillnaderna i urkyrkan var större än dagens skillnader mellan pingströrelsen och den romersk-katolska kyrkan. Men man bevarade ändå enheten. Därför skall vi i vår tid med dess mindre skillnader sluta med splittringen och gå samman i en ekumenisk rörelse som kan omfatta både pingstväner och katoliker. Denna slutsats måste man dra av Giertz egna ord!

Ingenstans säger Giertz att i så fall både pingstväner och katoliker måste överge sina falska läror. Om han hade framhållit detta och betonat nödvändigheten av att kyrkan i allt måste hålla sig endast till Guds ords lära hade han lärt rätt. Men nu säger han utan några sådana villkor:

”Desto allvarligare ter sig den moderna kristenhetens söndring. Den är intet mindre än *synd*, och en synd av allra ödesdigraste slag, en försyndelse på Kristi egen kropp” (a.a. s. 61).

Varför nämner Giertz inte att apostlarna själva skilde sig från villolärarna och befäller oss att göra detsamma? Hur kan han mena att ”gammaltrogna judekristna” och en ”nyomvänd grekisk slav i Korint” skulle ha stor läromässig distans, större än mellan pingstväner och katoliker? Har han helt glömt aposteln Johannes ord till församlingen i Pergamon?

”Men jag har en sak emot dig: att du har några där som håller fast vid Bileams lära ... På samma sätt har också du några som håller fast vid nikolaiternas lära. Vänd därför om!” (Uppb. 2:14f).

Kristi kyrka måste göra som Mose: lyssna på Guds ord sedan troget följa det.